

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-850723137
DOS-2022-0003410

Uw kenmerk
ZH/WvG/MvD/24.025

Aan LTO Noord Zuid-Holland
De heer Verhorst
Postbus 240
8000 AE Zwolle

Onderwerp:

Ruimtelijke puzzel – Reactie op inbreng LTO Noord

Geachte heer Verhorst,

Dank voor uw brief van 23 februari 2024 die wij mochten ontvangen. In de afgelopen periode is in het kader van de Ruimtelijke Puzzel door u en vele andere gebiedspartners meegedacht en input geleverd bij de totstandkoming van het Ruimtelijk Voorstel, als onderdeel van het traject Ruimtelijke Puzzel. Via deze weg danken wij u nogmaals voor uw inbreng en betrokkenheid.

In uw brief geeft u aan grote zorgen te hebben rondom de verschillende ruimtelijke processen in Zuid-Holland. Ook brengt u een aantal uitgangspunten vanuit LTO Noord onder de aandacht ten aanzien van ruimtelijke processen, en vraagt u om deze punten mee te nemen in het beleid van de provincie. Daarnaast wijst u op de rol die boeren en tuinders kunnen spelen als onderdeel van de oplossing bij de diverse opgaven en hun rol bij het leefbaar houden van het landelijk gebied. Tenslotte geeft u in uw brief aan nog veel onduidelijkheden te zien in opgaven die relevant zijn voor de land- en tuinbouwsector.

Ruimtelijke processen

Het klopt dat er in de fysieke leefomgeving meerdere processen lopen. Processen waarin we als provincie vaak een belangrijke rol vervullen. We proberen deze processen gelijktijdig, stap voor stap te doorlopen, zodat ze elkaar voeden.

Het Ruimtelijk Voorstel, dat is opgesteld in het kader van de Ruimtelijke Puzzel, is bedoeld als koersdocument en bevat diverse beleidsvoornemens. Het zijn veelal beleidsvoornemens op hoofdlijnen die in het vervolg, zowel in het ZH-PLG als in het vervolg op het Puzzeltraject, uitgewerkt worden.

Landbouw in het voorstel

In het voorstel is nadrukkelijk aandacht voor de positie en het belang van de land- en tuinbouwsector. Dit komt onder meer naar voren in het beleidsvoornemen om vruchtbare landbouwgronden, bijvoorbeeld de akkerbouwgebieden in onze Delta, meer (ruimtelijk) te beschermen. Terecht wijst u op het belang van een helder perspectief voor de innovatieve landbouwsector. De provincie onderschrijft de noodzaak voor voldoende ontwikkelruimte voor de

landbouw en voor het uitwerken van passende verdienmodellen voor ondernemers die willen verduurzamen of die diensten leveren voor maatschappij of ecosysteem. Juist daarom geven we de land- en tuinbouwsector een belangrijke positie in ons Ruimtelijk Voorstel. Daarbij houden we rekening met de kaders op het gebied van o.a. water, bodem en natuur.

Dit alles laat onverlet dat opgaven die zijn gevoed door de diverse Nationale Programma's op het gebied van bijvoorbeeld water, bodem en natuur ook in onze provincie groot zijn. Dit gaat veel vragen van onze steden, het landelijk gebied en dus ook de land- en tuinbouwsector.

Stap voor stap uitwerking

Een nadere uitwerking van alle opgaven is nodig, zowel per thema als in de gebieden op het provinciale en landelijke niveau.

Voor het landelijk gebied geldt dat onder andere duidelijkheid nodig is over zoetwaterverdeling, vernatting, CO2-reductie, de natuuropgave (bijvoorbeeld rondom aanvullende Vogel en Habitat Richtlijn-doelstellingen vanuit EU/Rijk), overgangsgebieden, beschikbaarheid van grond, en het toekomstperspectief voor de landbouw. Op een aantal van deze onderwerpen lopen studies vanuit het ZH-PLG die later dit jaar meer duidelijkheid zullen bieden. De resultaten van deze studies vormen ook weer voeding voor het vervolgtraject van de Ruimtelijke Puzzel en kunnen worden benut om de effecten van keuzes nader in beeld brengen. Uiteraard betrekken we u als partner bij de verschillende uitwerkingsstappen.

Voor de kortere termijn: low-regretprojecten ZH-PLG

Op dit moment werken we samen met gebiedspartners, onder andere met agrarisch ondernemers/collectieven, aan de verdere uitwerking van de zogeheten low-regret projecten. Dit zijn concrete initiatieven in de gebieden waarmee partners aan de slag willen en die al op korte termijn een bijdrage leveren aan de doelen van het ZH-PLG. In 2023 is op basis van initiatieven vanuit gebiedspartners en provincie in het voorontwerp ZH-PLG een selectie opgenomen van kansrijke low-regret projecten (op pagina 99). Voor 1 april 2024 dienen wij ons definitieve pakket in, binnen het spelregelkader van het Rijk. Het Rijk toetst vervolgens het pakket en komt op basis daarvan naar verwachting in september tot een definitieve verdeling van de beschikbare middelen over de provincies. De uitvoering van de projecten zal vanaf dat moment kunnen starten.

Vervolg

Zoals u ziet is er dus nog veel werk te verzetten. De nieuwe koers in het Ruimtelijk Voorstel zien we als eerste stap richting een toekomstbestendig en krachtig Zuid-Holland, mét een florerende agrarische sector met perspectief.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J. Smit